

KROTOCHWILNY (28) *ai*

krotochwilny (16), **krotofilny** (12); krotochwilny *BierEz*, *ForCnR*, *FalZioł*, *Mącz* (2), *GórnDworz* (8), *BiałKat* (2); krotofilny *March¹Wiet* (2), *BielKom* (2), *BielKron* (3), *RejZwierc*, *ModrzBaz*, *KochSz*, *SarnStat*; krotochwilny: krotofilny *PaprPan* (1 : 1).

Oba o jasne.

sg *m N* krotochwilny (6). ◊ *A* krotochwiln(e)go (1). ◊ *f N* krotochwilnâ (1). ◊ *G* krotochwiln(e)j (1). ◊ *D* krotochwiln(e)j (1). ◊ *A* krotochwilną (1). ◊ *I* krotochwilną (2). ◊ *L* krotochwiln(e)j (1). ◊ *n N* krotochwilné (2). ◊ *G* krotochwiln(e)go (2). ◊ *I* krotochwilnym (1). ◊ *pl N m pers* krotochwilni (2). *subst* krotochwiln(e) (3). ◊ *G* krotochwilnych (1). ◊ *A subst* krotochwilné (2). ◊ *I m* krotochwilnymi (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – XVII (z Cn) – XVIII w.

1. *Do zabawy, biesiady należący, służący zabawie* (1) : *Convivalia oblectamenta, Biefiądne krotochwilne/ etc. Mącz* 501a.

2. *Zabawny, śmieszny, ucieszny, żartobliwy; ludibundus Mącz; lusorius Cn* (17) : pośpołu *fię wefelili/ rzeczy rozmáwiałtż krotochwilné. ForCnR* B2v; *FalZioł* IV 9d; *Ludibundus SmieŹny/ kunŹtowny/ krotochwilny Mącz* 199a; *Wielkich rzeczy/ á powaŹnych/ niechay w krothochwilną rozmówę nie wthacza: áni w powaŹną rozmówę/ żártow. GórnDworz* X2, V4v, Ee3; (*marg*) *Kłámftwo krotochwilne (-)* kiedy bez *Źkody bliŹnięgo/ á ku wweŹeleniu bywa powiádané BiałKat* 66, 66; *chceŹli fię teŹ poŹmiać/ ázaŹ nie znaydzieŹ onych krotofilnych fábułek [...] s kthorych fię y nácieŹlyć/ y náuczyć fię záwŹdy cŹego moŹeŹ. RejZwierc* 173; *KochSz* A2.

W przeciwstawieniu: »krotofilny ... żałobliwy« (1): *byorąc przed fię ty przykłády/ bądŹ to krotofilne álbo żałobliwe/ ktore ferca náŹe zmiękczyć mogá BielKom nlb* 4.

W charakterystycznych połączeniach: *krotochwilna(-y, -e) fabułka, kłámstwo, przykład* (2), *rozmowa* (2), *wojna, zabawa* (2).

Wyrażenie: »co krotochwilnego« (3): *March¹ Wiet* Av; *Niechay [dworzani] vmie z głowy piŹać/ líft cudny/ rzecz powaŹną: więc y wierŹ: bo mu fię to v dworu záwŹdy do cŹego krotochwilnego przydáć moŹe GórnDworz* G6; *SarnStat* 1224.

Szeregi: »dworny a krotochwilny« (1): *chociaŹ te wyŹokie cnoty/ mądrosć/ wŹpaniáte ferce/ powŹcięgliwoŹć/ y ine/ widzá fię być máło vŹyteczne ku dworney/ á krotochwilney zabáwie/ iednák ia chcę/ iżby fię dworna páni iemi ozdobiá GórnDworz* X4v.

»śmieszny a (i teŹ) krotochwilny« (2): *gdyŹem zgotował litery/ [...] myŹląc cobych miał ták krotofilnego náprzod wybiyć Wziáłem przed fię śmieŹnego á krotofilnego MarchoŹtá gadanie z Salomone^m March¹ Wiet* Av; *BierEz kt.*

3. *Chętny zabawie; wesólego usposobienia* (6) : [*potomkowie Kaimowi*] *byli dworni goŹpódnari/ bogáci/ krotofilni/ więcęcy Źwiátu niŹ Bogu Źłużyli/ więcęcy ciáłu niŹ duŹy folgując BielKron* 4v, 146, 147v; *GórnDworz* V8v; *PaprPan* F2v, Nv.

4. *Przyjemny, miły: suavis Modrz* (4) : *Krotofilna rzecz wino/ pijańŹstwo Źwarliwe BielKom* C; *GórnDworz* Bb8v.

Szeregi: »miły a krotochwilny« (1): y te miłe/ á krotochwilne zabawy zginąć by mufiály/ by nie biaległowy. Abowiem kthoby fie muzyki/ kto by fie tańcu vczył/ by nie dla vpodobania białyngłowam? *GórnDworz Bb7v*.

»wdzięczny a krotofilny« (1): *Agefilaus* [...] mowił/ że z onemi mieszkác żadał/ ktorziby wdzięczni á krotofilni byli [*qui iucundi et suaves essent*] *ModrzBaz 17*.

Synonimy: 2. *ucieszny, zabawny*; 3. *wesoły*; 4. *dworny, miły, wdzięczny*.